

Bankacılık izni kaldırılan ve TMSF'ye devrolan müflis bankanın döviz cinsinden borçlarının, TL'ye çevrilerek sıra cetveline dahil edilmesi halinde bu borçlar için kur değerlemesi yapılmaya devap edilip edilmeyeceği hk.

Belge türü	zelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	E-64597866-105-14196
Tarih	31.08.2022

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüęü

Sayı : E-64597866-105-14196

31.08.2022

Konu : Müflis Bankanın dönemsel mali kar/zararının tespiti hk.

İlgide kayıtlı zelge talep formunuzdan; ... TMSF'ye devrolan ve faaliyet izni 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 107 nci maddesinin son fıkrası hükmü çerçevesinde ... kaldırılan, TMSF'nin tasarruf mevduatı sahiplerinin yerine geçerek doğrudan iflasını talep ettiği, ... Asliye Ticaret Mahkemesine ... sayılı dosyada açılan iflas davası sonucunda iflasına, iflasın ... tarihinde açılmasına, iflas tasfiyesinin TMSF tarafından yerine getirilmesine karar verilen ve iflas tasfiyesi 5411 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi ile 2004 sayılı Kanun hükümleri kapsamında yapılan bankanızın, birinci alacaklılar toplantısı yerine kaim olmak üzere ... sayılı Fon Kurulu Kararları ile döviz/altın cinsi borçlarının ... tarihli TCMB döviz alış kuru (altın için Borsa İstanbul referans fiyatı) ile TL'ye çevrilmesine ve bu şekilde eşitlenen banka borçlarına vadeli/vadesiz

hesap niteliğine göre ... tarihinden ... tarihine kadar faiz işletilerek sıra cetveline kaydedilmesine karar verildiği, ancak dönemsel mali kar/zararın tespiti açısından dövizli borçların 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 280 inci maddesi hükmünce kur değerlemesine tabi tutulup tutulmayacağı hususunda tereddüt hasıl olduğundan konu ile ilgili Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinde, "*Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:*

1. İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;

2. İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tesbit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulur." hükümleri yer almaktadır.

Bunun yanı sıra, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 3 üncü maddesinin (B) fıkrasında, "*...Vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır. ...*",

- 171 inci maddesinde, "*Mükellefler bu kanuna göre tutacakları defterleri vergi uygulaması bakımından aşağıdaki maksatları sağlayacak şekilde tutarlar:*

1. Mükellefin vergi ile ilgili servet, sermaye ve hesap durumunu tesbit etmek;

2. Vergi ile ilgili faaliyet ve hesap neticelerini tesbit etmek;

3. Vergi ile ilgili muameleleri belli etmek;

4. Mükellefin vergi karşısındaki durumunu hesap üzerinden kontrol etmek ve incelemek;

5. Mükellefin hesap ve kayıtlarının yardımıyla üçüncü şahısların vergi karşısındaki durumlarını (emanet mahiyetindeki değerler dahil) kontrol etmek ve incelemek.",

- 258 inci maddesinde, "*Değerleme, vergi matrahlarının hesaplanmasıyla ilgili iktisadi kıymetlerin takdir ve tesbitidir."*,

- 263 üncü maddesinde, "Borsa rayici, gerek menkul kıymetler ve kambiyo borsasına, gerekse ticaret borsalarına kayıtlı olan iktisadi kıymetlerin değerlemeden evvelki son muamele gününde borsadaki muamelelerin ortalama değerlerini ifade eder.,

Normal temevvüçler dışında fiyatlarda bariz kararsızlıklar görülen hallerde, son muamele günü yerine değerlemeye takaddüm eden 30 gün içindeki ortalama rayici esas olarak aldirmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.",

- 280 inci maddesinde, "Yabancı paralar borsa rayici ile değerlendirir. Borsa rayicinin takarrüründe muvazaa olduğu anlaşılırsa bu rayiç yerine alış bedeli esas alınır.

Yabancı paranın borsada rayici yoksa, değerlemeye uygulanacak kur Maliye Bakanlığınca tespit olunur.

Bu madde hükmü yabancı para ile olan senetli veya senetsiz alacaklar ve borçlar hakkında da caridir. Bunlardan vadesi gelmemiş senede bağlı alacak ve borçlar, bu Kanunun 281 ve 285'inci maddeleri uyarınca değerlendirme günü kıymetine irca edilebilir. Ancak senette faiz oranının yazılı olmadığı durumlarda değerlendirme gününde geçerli olan Londra Bankalar Arası Faiz Oranı (LİBOR) esas alınır.",

- 281 inci maddesinde, "Alacaklar mukayyet değerleriyle değerlendirir. Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit alacaklar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır.

Vadesi gelmemiş olan senede bağlı alacaklar değerlendirme gününün kıymetine irca olunabilir. Bu takdirde, senette faiz nispeti açıklanmış ise bu nispet, açıklanmamışsa Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddi uygulanır.

Bankalar ve bankerler ile sigorta şirketleri alacaklarını ya Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddi veya muamelelerinde uyguladıkları faiz haddi ile, değerlendirme günü kıymetine irca ederler.",

- 285 inci maddesinde, "Borçlar mukayyet değerleriyle değerlendirir. Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit borçlar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır.

Vadesi gelmemiş olan senede bağlı borçlar değerlendirme günü kıymetine irca olunabilir. Bu takdirde senette faiz nispeti açıklanmışsa bu nispet, açıklanmamışsa Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddinde bir faiz uygulanır.

Banka ve bankerler ile sigorta şirketleri borçlarını, Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddi veya muamelelerinde uyguladıkları faiz haddiyle, değerlendirme günü kıymetine irca ederler.

Alacak senetlerini değerlendirme gününün kıymetine irca eden mükellefler, borç senetlerini de aynı şekilde işleme tabi tutmak zorundadırlar."

hükümlerine yer verilmiştir.

Bunun yanı sıra, 130 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 217 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde belirtildiği üzere, değerlendirme günü itibariyle Bakanlığımızca kur ilan edilmediği durumlarda Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na (TCMB) ilan edilen kurların yapılacak değerlemede esas alınması, bu şekilde yapılacak değerlemelerde efektif cinsinden yabancı paralar için efektif alış kurunun (bulunmaması halinde döviz alış kurunun), döviz cinsinden yabancı paralar içinse döviz alış kurunun uygulanması, vergi uygulamaları açısından bankaların, 31/12/... tarihi itibarıyla yapacakları değerlendirme sırasında TCMB tarafından belirlenen esaslara uygun olarak tespit ettikleri ve fiilen uyguladıkları alış kurlarını esas almaları gerekmektedir.

Bu bağlamda, yabancı para ve yabancı para ile olan senetli veya senetsiz alacak ve borçların, yılsonlarında ve geçici vergi dönem sonlarında, Vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde, değerlendirme günü itibariyle Bakanlığımızca ilan edilen kurlar, değerlendirme günü itibariyle Bakanlığımızca kur ilan edilmediği durumlarda ise TCMB tarafından ilan edilen kurlara göre değerlemeye tabi tutulması ve oluşan kur farkının ilgili dönemde kayıtlara intikal ettirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, 2004 sayılı İcra İflas Kanununun;

- 195 inci maddesinde, *"Borçlunun gayri taşınır mallarının rehni suretiyle temin edilmiş olan alacaklar müstesna olmak üzere iflasın açılması müflisin borçlarını muaccel kılar. İflasın açıldığı güne kadar işlemiş faiz ile takip masrafları anaya zammolunur.*

Müflisin vadesi gelmemiş faizsiz borçlarından yıllık kanuni faiz hesabıyla iskonto yapılır.",

- 196 ncı maddesinde, *"İflasın açılması ile birlikte, iflas masasına giren alacaklarda faiz işlemeye devam eder.*

Rehinle temin edilmemiş alacaklarda ticari olmayan işlerdeki faiz oranı uygulanır.

Ancak, bu maddeye göre alacaklılara tahakkuk edecek faiz ödemeleri, 195 inci maddeye göre hesaplanan ana paralar ödendikten sonra bakiyesi üzerinden yapılır.",

- 198 inci maddesinde, *"Mevzuu para olmıyan alacak ona muadil bir kıymette para alacağına çevrilir. Şu kadar ki iflas idaresi taahhüdün aynen ifasına deruhte edebilir. Bu takdirde alacaklı talep ederse iflas idaresi teminat gösterir.*

Borçlar Kanununun 290 ncı maddesi hükümleri mahfuzdur. ",

- 221 inci maddesinde, *"İlk alacaklılar toplantısına iflas müdürü veya yardımcılarında biri başkanlık eder. Müdür, alacaklı oldukları tercihan ellerinde noter veya ipotek senedi gibi resmi senetle yahut 68/b ve 150/ı maddelerinde belirtilen belgelerle sabit olan kişilerden bir veya iki alacaklı veya mümesilleriyle birlikte bir büro teşkil eder.*

Kendileri veya mümessilleri bulunan alacaklılar, malum alacaklar tutarının en az dörtte birini temsil etmesi halinde toplantı nisabı hasıl olur. Toplantıda bulunanlar beş kişiden az ise bunların, alacak tutarının yarısına sahip olması şarttır.

Kararlar, alacak tutarı ekseriyeti ile alınır.

Reylerin muteber olup olmayacağı hakkındaki ihtilafı büro halleder. Büronun işlemlerine karşı ilgililer toplantı tarihinden itibaren yedi gün içinde icra mahkemesine şikayette bulunabilirler. Şikayet sebebinin yerinde görülmesi ancak karar ekseriyetinin bozulması halinde nazara alınır. Aksi takdirde şikayet red olunur.",

- 225 inci maddesinde, "Alacaklılar toplanmasının kararlarından dolayı her alacaklı tarafından yedi gün içinde icra mahkemesine şikayet olunabilir. İcra mahkemesi iflas Dairesinin mütalaasını aldıktan ve icabında şikayet edeni ve dinlenmelerini istiyen alacaklıları da dinledikten sonra kısa bir zamanda kararını verir."

hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun;

- 71 inci maddesinde, "Denetlemeler sonucunda bir bankayla ilgili olarak;

...

Hâllerinden bir veya birkaçının varlığı durumunda Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararla bankanın faaliyet iznini kaldırmaya ya da kredi kuruluşunun temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimini, zararın mevcut ortakların sermayesinden indirilmesi kaydıyla kısmen veya tamamen devri, satışı veya birleştirilmesi amacıyla Fona devretmeye yetkilidir.

Faaliyet izni kaldırılan kredi kuruluşları bu Kanunda yer alan hükümlere göre, kalkınma ve yatırım bankaları ise genel hükümlere göre tasfiye edilir.

...",

- 106 ncı maddesinde, "Bir bankanın bu Kanun hükümlerine göre faaliyet izninin kaldırılması hâlinde yönetim ve denetimi Fona intikal eder.

İznin kaldırılmasına ilişkin Kurul kararının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren, banka hakkındaki ihtiyatî tedbir dahil her türlü icra ve iflas takibatı durur ve yeni icra ve iflas takibi yapılamaz. Banka hakkında Fon haricinde üçüncü kişiler tarafından açılmış tüm dava, icra ve iflas takipleri mahkeme, icra ve iflas dairesi tarafından derhal Fona bildirilir.

Fon, yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankadaki sigortalı mevduatı ve sigortalı katılım fonunu doğrudan veya ilân edeceği başka bir banka aracılığı ile ödeyerek, mevduat ve katılım fonu sahipleri yerine bankanın doğrudan doğruya iflasını ister. Bu görev ve yetki münhasıran Fona aittir. Bu şekilde yapılacak iflas isteminde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 178 inci maddesinin ikinci fıkrası ve 179 uncu maddesinin iflasın ertelenmesine ilişkin hükümleri uygulanmaz.

...

Yönetim ve denetimi Fona intikal eden banka hakkında iflas kararı verilmesi hâlinde Fon, iflas masasına 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206 ncı maddesinde yer alan üçüncü sıradaki tüm imtiyazlı alacaklılardan önce, ancak Devletin ve sosyal güvenlik kuruluşlarının 6183 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklarından sonra gelmek üzere imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder. Fon, bu Kanunun uygulanması ile sınırlı olmak üzere 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 166 ncı, 218 inci, 219 uncu, 223 üncü, 234 üncü, 236 ncı, 249 uncu, 251 inci ve 254 üncü maddelerindeki yetki ve görevler hariç olmak üzere iflas dairesi, alacaklılar toplantısı ve iflas idaresi görev ve yetkilerine sahip olarak bankayı tasfiye eder.

İflasına hükmolunan bankanın Fona olan borçları, masanın nakit durumuna göre 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 232 nci maddesinde gösterilen sıra cetvelinin kesinleşmesi beklenmeksizin ödenir. Alacaklılar sıra cetvelinin düzenlenmesinde İcra ve İflas Kanununun 232 nci maddesinde öngörülen üç aylık sürenin yetersiz kalması hâlinde iflas idaresinin talebi üzerine, Fon Kurulu tarafından üçer aylık ek süreler verilebilir.

...

Bu madde hükümlerinin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurulun görüşü alınmak suretiyle Fon tarafından yönetmelikle düzenlenir.",

- 107 nci maddesinin son fıkrasında, "71 inci madde kapsamında temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankaların, malî bünyelerinin güçlendirilmesi, yeniden yapılandırılması, devri, birleştirilmesi ve satışı ile ilgili süreç devrin yapıldığı tarihten itibaren en geç dokuz aylık bir süre içerisinde tamamlanır. Fon Kurulu kararı ile bu süre üç ayı geçmemek üzere uzatılabilir. Bu süre içinde devir, birleşme veya satışın tamamlanamamış olması hâlinde Fonun talebi üzerine Kurul bankanın faaliyet iznini kaldırır."

hükümlerine yer verilmiştir.

Ayrıca, 5411 sayılı Kanunun 106 ncı maddesinin son fıkrasına dayanılarak, 23/2/2007 tarihli ve 26443 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Faaliyet İzni Kaldırılan Bankalardaki Sigortalı Mevduat ve Sigortalı Katılım Fonunun Ödenmesi ile Bu Bankaların İflas ve Tasfiyesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ile konuya ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

Buna göre, somut durumda, ... tarihinde iflasının açılmasına ve iflas tasfiyesinin TMSF tarafından yerine getirilmesine mahkemece karar verilen ve iflas tasfiyesi 5411 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi ile 2004 sayılı Kanun hükümleri kapsamında yapılan bankanızın, birinci alacaklılar toplantısı yerine kaim olmak üzere ... sayılı Fon Kurulu Kararları çerçevesinde döviz cinsi borçlarının (bankacılık faaliyet izninizin kaldırıldığı) ... tarihli TCMB döviz alış kuru ile TL'ye çevrilerek ve bu şekilde eşitlenen banka borçlarına vadeli/vadesiz hesap niteliğine göre 22/7/2016 tarihinden ... tarihine kadar faiz işletilmek suretiyle sıra cetveline kaydedildiği, söz konusu kararların kesinleştiği, ilgililer açısından bağlayıcı olduğu ve alacaklıların kur farkından dolayı ayrıca ilave talep hakkının olmadığı anlaşıldığından, TMSF Fon Kurul Kararları uyarınca ... tarihi itibarıyla TL'ye çevrilerek sıra cetveline dahil edilen döviz cinsi bahse konu borçlarınızın, TL'ye çevrilmesinde dikkate alınan ... tarihine kadar TCMB döviz alış kuru üzerinden kur değerlemesine tabi tutulması gerekmekte olup, söz konusu tarihten sonra ise kur değerlemesine tabi tutulmasına gerek bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026